

STEPHEN KING

LAITOS

"EI KAI KUKAAN
KINGIÄ VAIN
KAUHUN
TAKIA LUE?"

– THE A.V. CLUB –

TAMMI

STEPHEN KING

LAITOS

SUOMENTANUT ILKKA REKIARO

TAMMI
HELSINKI

Samuel Coleridgen runon *The Rime of the Ancient Mariner*

(Vanhan merimiehen tarina) suomentanut Yrjö Jylhä

T. S. Eliotin *The Lovesong of J. Alfred Prufrock* -runon käännöksessä on mukailtu Juha Silvon suomennosta SKTL:n runojen uudelleenikäntämiskilpailussa 2017.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS *THE INSTITUTE* ILMESTYI 2019 YHDYSVALLOISSA.

COPYRIGHT © STEPHEN KING 2019

PUBLISHED BY AGREEMENT WITH

STEPHEN KING, C/O THE LOTT'S AGENCY, LTD., NEW YORK AND LICHT & BURR LITERARY AGENCY, COPENHAGEN.

SUOMENKIELINEN LAITOS © ILKKA REKIARO JA TAMMI 2020

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ.

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-952-04-1098-8

Omistettu lapsenlapsilleni
Ethanille, Aidanille ja Ryanille

Silloin Simson huusi Herraa avukseen ja sanoi: ”Herra, minun Jumalani, muista minua! Anna minulle vielä tämän kerran voimia, että saisin yhdellä kertaa kostetuksi filistealaisille molempien silmiäni menetyksen!”

Simson tunnusteli kahta keskipilaria, joiden varassa rakennus oli, ja painoi oikean kätensä toista ja vasemman kätensä toista pilaria vasten.

Sitten hän sanoi: ”Menköön minulta henki samalla kuin filistealaisilta!” Simson ponnisti voimansa äärimmilleen, ja rakennus luhistui päämiesten ja kaikkien sisällä olevien päälle. Näin hän surmasi kuollessaan enemmän vihollisia kuin oli surmannut eläessään.

TUOMARIEN KIRJA, 16. LUKU

Mutta jos joku johdattaa lankeemukseen yhdenkin näistä vähäisistä... hänelle olisi parempi, että hänen kaulaansa pantaisiin myllynkivi ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen.

MATTEUKSEN EVANKELIUMI, 18. LUKU

Laugh about it, shout about it when you got to choose; every way you look at it, you lose.

PAUL SIMON

YÖKOLKUTTAJA

Puoli tuntia sen jälkeen, kun Tim Jamiesonin koneen piti lähteä Tampasta kohti New Yorkin säkenöiviä valoja ja korkeita rakennuksia, se seiso i edelleen portilla. Lentoyhtiön edustaja ja vaaleatukkainen nainen, jonka kaulassa roikkui turvatarkastajan henkkari, astuivat koneeseen, ja täyteen lastatun turistiluokan matkustajat alkoivat supattaa pahinta peläten.

”Kuunnelkaapa kaikki!” Deltan mies sanoi.

”Kuinka paljon lähtö viivästyy?” joku kysyi. ”Äläkä kaunistele.”

”Viivästys jäänee lyhyeksi, ja kapteeni haluaa teidän kaikkien tietävän, että perille saavutaan suunnilleen aikataulun mukaisesti. Mutta koneeseen on otettava mukaan liittovaltion poliisi, joten yhden teistä on luovutettava paikkansa.”

Huokaistiin kuorossa, ja Tim näki muutaman ottavan puhelimensa esiin siltä varalta, että tulisi ikävyyksiä. Näissä tilanteissa niitä oli tullut ennenkin.

”Delta Air Lines tarjoaa ilmaisen lipun New Yorkiin seuraavasta koneesta, joka lähtee huomisaamuna 6.45...”

Taas huokaistiin. Joku sanoi: ”Ampukaa minut saman tien.”

Virkailija jatkoi järkkymättä. ”Lisäksi annetaan täksi yöksi hotellikuponki sekä neljäsataa dollaria. Tarjous on hyvä. Kuka tarttuu siihen?”

Kukaan ei tarttunut. Turvallisuusblondi pysyi vaiti ja antoi kaiken näkevän mutta jotenkin elottoman katseensa viipyä turistiluokan matkustajissa.

”Kahdeksansataa”, Deltan mies sanoi. ”Plus hotellikuponki ja ilmainen lentolippu.”

”Äijä kuulostaa ihan visailujuontajalta”, murahti Timin edessä istuva mies.

Korotettu tarjouskaan ei kelvannut kenellekään.

”Tuhatneljäsataa?”

Ei vieläkään. Timistä se oli mielenkiintoista mutta ei täysin yllettävää. Syynä ei ollut ainoastaan se, että 6.45 lähtevälle lennolle olisi herättävä ennen kukonlaulua. Suurin osa hänen kanssamatkustajistaan oli perheitä, jotka halusivat palata kotiin kierrettyään Floridan nähtävyyksiä, pariskuntia, jotka olivat polttaneet naamansa auringossa ja rotevia, punakoita ja pottuuntuneen näköisiä tyyppejä, jotka tekivät Isossa Omenassa luultavasti huomattavasti yli tuhannenneljänsadan dollarin arvoisia bisnesdiilejä.

Joku huusi koneen perältä: ”Heitä päälle avo-Mustang ja kahdelle loma Arubassa niin saat meidän kummankin paikan!” Tämä herätti naurua. Se ei kuitenkaan kuulostanut kovin hyvänsuovalta.

Virkailija katsoi blondia, jolla oli kaluuna kaulassa, mutta siitä suunnasta ei herunut apua, jos hän sitä toivoi. Nainen jatkoi matkustajien katsastamista, vain silmät liikkuiivat. Mies huokaisi ja sanoi: ”Tuhatkuusisataa.”

Tim Jamieson päätti yhtäkkiä, että hän halusi hiithuuteen tästä koneesta ja voisi liftata pohjoiseen. Vaikkei ajatus olisi aiemmin edes juolahtanut hänen mieleensä, hän huomasi voivansa kuvitella, että tekisi niin. Ajatus loisti kirkkaana: Siellä hän seisoskeli valtatie 301 varressa jossain Hernandon piirikunnan keskiosissa peukku pystyssä. Oli kuumaa, karvasääsket parveilivat, tienvarsimainokset tyrkyttivät jotakuta liukastumisiin erikoistunutta lainoppinutta, REO Speedwagonin ”Take It On the Run” soi radiosta läheisen siirtotalon betonipölkkyportaalla ja mies pesi autoaan talon edessä, ja ennen pitkää joku heinäkenkä köröttelisi paikalle ja antaisi kyydin pickupillaan, jossa oli laudoista tehdyt laitakorotukset ja lava täynnä meloneita ja kojelaudassa magneettinen Jeesus. Parasta ajatuksessa oli pientareella yksin seisoskelu kaukana tästä sardiinipurkista ja siinä keskenään sotivista parfyymien, hien ja hiussuihkeen hajuista.

Toiseksi parasta olisi lypsää valtion kassasta muutama dollari.

Hän suoristautui täyteen mittaansa (karvan verran alle 180 senttiin), työnsi lasinsa nenänvartta ylös ja kohotti kättään. ”Jos tarjoatte pyöreät kaksi tonnia ja maksamani lipun hinnan, tämä paikka on vapaa.”

2

Kupongilla pääsi hotellinläävään, joka sijaitsi lähellä Tampan lentoaseman vilkkaimman kiitotien päätä. Tim nukahti koneiden jylinässä, heräsi aamulla koneiden jylinässä ja meni alakertaan syömään ilmaisesta noutopöydästä yhden kovaksikeitetyn munan ja kaksi kumista ohukaista. Se oli kaikkea muuta kuin gurmeeta, mutta Tim söi hyvällä ruokahalulla ja palasi huoneeseensa odottamaan yhdeksää, jolloin pankit avattiin.

Yllättäen syliin tupsahtaneen sekun lunastaminen sujui ongelmitta, koska pankissa tiedettiin, että hän oli tulossa, ja sekki oli hyväksytty etukäteen; hän ei olisi jäänyt siihen läävään odottamaan sen hyväksymistä. Hän otti kaksi tonniaan viiden ja kahden kymppin seteleinä, taittoi ne vasempaan etutaskuunsa, haki putkikassinsa pankin vartijalta ja soitti Uberin viemään hänet Ellentoniin. Siellä hän maksoi kuljettajalle, lompsi lähimmän 301 pohjoiseen -kyltin luo ja nosti peukalon pystyyn. Viidentoista minuutin kuluttua hän sai kyydin vanhalta ukolta, jolla oli päässä Casen logolla varustettu lippis. Lavalla ei ollut meloneita, mutta muilta osin pickup kuta-kuinkin vastasi hänen edellisillan mielikuvaansa.

”Minne matka?” ukkeli tiedusteli.

”No jaa”, Tim vastasi, ”lopulta kai New Yorkiin.”

Ukko ruikkasi mällimehua ikkunasta. ”Kerropas miksi kukaan täysjärkinen haluaisi sinne mennä?” Etelän murre oli paksua.

”En tiedä”, Tim sanoi vaikka tiesi. Vanha armeijakaveri oli kertonut, että Isossa Omenassa kaivattiin yksityiselle vartiointipuolelle työvoimaa, myös firmoihin, joissa hänen kokemuksellaan olisi enemmän painoarvoa kuin sillä mutkikkaalla sotkulla, johon hä-

nen poliisinuransa oli Floridassa tyssännyt. ”Toivon vain pääseväni iltaan mennessä Georgiaan. Ehkä viihdyn siellä paremmin.”

”Oikeaa puhetta”, ukko kommentoi. ”Georgia ei ole hassumpi paikka, etenkin jos tykkää persikoista. Meikäläisellä on heti perälauta auki, jos niitä syön. Et vissiin pane pahaksesi, jos pistän musiikin soimaan?”

”En suinkaan.”

”Pitää varoittaa, että soitan kovaa. Olen vähän kuoronpuoleinen.”

”Ei haittaa. Olen kiitollinen kyydistä.”

Musiikki ei ollut REO Speedwagonia vaan Waylon Jenningsia, mutta se sopi Timille. Waylonin jälkeen olivat vuorossa Shooter Jennings ja Marty Stuart. Kuraisessa Dodge Ramissa istuvat miehet kuuntelivat ja katselivat ali rullaavaa asfalttia. Kun oli ajettu satakymmenen kilometriä, ukko pysäytti auton tien sivuun, nosti Timille lippistään ja toivotti hyvää päivänjatkoa.

Tim ei päässyt yöksi Georgiaan – hän vietti sen toisessa hotellinläävässä, jonka lähellä tienvarsikojussa myytiin appelsiinimehua – mutta hän pääsi sinne seuraavana päivänä. Brunswickin kaupungissa (erään maittavan muhennoksen syntymäpaikassa) hän otti kahden viikon pestin kierrätyslaitoksesta miettimättä asiaa sen pitempään kuin oli miettinyt paikastaan luopumista Deltan koneessa Tampassa. Hän ei ollut rahan tarpeessa, mutta hänestä tuntui, että hän tarvitsi aikaa. Hän eli siirtymävaihetta, eikä sellaista voinut toteuttaa käden käänteessä. Sitä paitsi naapurissa oli keilahalli ja sen yhteydessä Denny’s. Sellaista yhdistelmää oli vaikea lyödä laudalta.

3

Kierrätyslaitoksen palkka plus lentoyhtiön tarjoama yllätysvoitto taskussaan Tim seisoj moottoritien I-95 pohjoisrampilla Brunswickissa ja tunsj itsensä maankiertäjämittapuulla varsin varakkaaksi. Hän seisoj siellä auringossa toista tuntia ja harkitsi luovutavansa ja palaavansa Denny’sille nauttimaan lasillisen makeutettua

jääteetä, kun tienvarteen pysähtyi farmari-Volvo. Sen tavaratila oli täynnä pahvilaatikoita. Ratin takana istuva iäkäs nainen avasi oikeanpuoleisen etuoven sähköikkunan ja tiiraili Timiä paksujen lasiensa takaa. ”Et ole mikään korsto mutta näytät riuskalta”, nainen sanoi. ”Ethän vain ole raiskaaja tai mielisairas?”

”En, rouva”, Tim vastasi ajatellen: Mutta mitä minä muutakaan sanoisin?

”Et tietysti myöntäisi vaikka olisit. Oletko menossa Etelä-Carolinaan saakka? Putkikassista päätellen olet.”

Toinen auto kiersi Volvon ja kaasutti ramppia ylös torvi soiden. Nainen ei ollut huomaavinaanakaan vaan katsoi edelleen tyyneästi Timiä.

”Kyllä olen, aina New Yorkiin asti.”

”Minun kyydissäni pääset Etelä-Carolinaan – et pitkälle sinne takapajulaan, mutta pikkuisen matkaa rajan yli – jos vastineeksi jelpaat minua hiukan. Käsi käden pesee, niinhän se menee.”

”Kahden kauppa, kolmannen korvapuusti”, Tim sanoi virnistäen.

”Ei tässä kenellekään korvapuusteja jaella, mutta voit nousta kyytiin.”

Tim teki niin. Naisen nimi oli Marjorie Kellerman ja hän johti Brunswickin kirjastoa. Hän kuului myös Etelän kirjastoyhdistykseen – joka hänen mukaansa oli rahapulassa, koska ”Trump ja hänen konnansa kiersivät hanat kiinni. He eivät ymmärrä kulttuurista sen enempää kuin aasi algebrasta.”

Ajettuaan 104 kilometriä pohjoiseen – edelleen Georgian puolella – Marjorie pysähtyi Poolerin kaupungin pieneen kirjastoon. Tim nosti kirjalaatikot autosta ja kärräsi ne sisälle. Ja kärräsi kymmenkunta laatikollista kirjastosta autoon. Marjorie selitti niiden olevan matkalla Yemasseen kirjastoon noin 60 kilometrin päähän pohjoiseen, Etelä-Carolinan rajan taakse. Mutta pian Hardeevillen jälkeen matkanteko loppui. Autoja oli jumissa kummallakin kaisalla, ja liikenne ruuhkautui nopeasti heidän taakseenkin.

”Voi että minua jurppii kun tätä sattuu”, Marjorie sanoi. ”Ja näin tuntuu aina käyvän Etelä-Carolinassa, missä ollaan liian itaroita leventämään teitä. Jossain edessäpäin on sattunut kolari, ja kun kais-

toja on vain yksi suuntaansa, kolaria ei mahdu kiertämään. Joudun istumaan tässä puoli päivää. Herra Jamieson, täten vapautan sinut palveluksesta. Sinun housuissasi nousisin autosta, kävelisin takaisin Hardeevillen liittymään ja kokeilisin onneani valtatiellä numero 17.”

”Entä nuo kirjalaatikot?”

”Ai, no minä etsin toisen riuskan apulaisen purkamaan ne autosta”, Marjorie sanoi ja hymyili hänelle. ”Totta puhuen kun näin sinut seisomassa helteessä, päätin elää hetken aikaa hiukan vaarallisesti.”

”No jos olette varma.” Ruuhka sai Timin tuntemaan olonsa klaustrofobiseksi. Samanlaiseksi kuin turistiluokassa Deltan koneen keskivaiheilla. ”Jos ette ole, jään kyytiin. Ei minulla mikään hoppu ole.”

”Minä olen varma”, Marjorie sanoi. ”Oli hauska tutustua, herra Jamieson.”

”Kuin myös, rouva Kellerman.”

”Tarvitsetko raha-avustusta? Voin antaa kympin jos tarvitset.”

Tim oli liikuttunut ja yllättynyt – jälleen kerran – tavallisten ihmisten hyväntahtoisuudesta ja anteliaisuudesta, etenkin niiden joilla ei ollut paljon mistä antaa. Amerikka oli edelleen hyvä paikka, vaikka jotkut olivat eri mieltä (hän itse mukaan lukien, aika ajoin). ”En, kyllä minä pärjään. Mutta kiitos tarjouksesta.”

Tim kätteli, nousi autosta ja lähti talsimaan I-95:n piennarta pitkin takaisin kohti Hardeevillen liittymää. Kun hän ei saanut heti kyytiä maantiellä numero 17, hän käveli kolmisen kilometriä kohtaan, jossa se ristesii maantien 92 kanssa. Siellä oli tienviitta, jonka nuoli osoitti DuPrayn kaupunkiin. Päivä kallistuisi pian alkuillaksi ja Tim katsoi viisaimmaksi etsiä yöpaikaksi motellin. Se olisi varmasti samaa murjuluokkaa kuin edelliset, mutta vaihtoehdot eivät houkutelleet – taivasalla nukkuminen hyttystenruokana tai maa-alaistalon latoon majoittuminen. Ja niin hän suuntasi DuPrayhin.

Isot tapahtumat kääntyvät pienillä saranoilla.

Tunnin kuluttua hän istui kivellä kaksikaistaisen maaseututien varrella odottamassa, että loputtoman pitkältä näyttävä tavarajuna kolistelisi tasoristeyksen poikki. Se oli menossa DuPrayn suuntaan kiireetöntä viidenkymppin vauhtia: umpivaunuja, autovaunuja (useimmissa romuja eikä uusia autoja), säiliövaunuja, lavettivaunuja ja avovaunuja, joissa oli ties mitä karmeita kemikaaleja, jotka junan suistuessa kiskoilta voisivat sytyttää metsäpalon tai myrkyttää DuPrayn asukkaat vaarallisilla tai jopa tappavilla kaasuilla. Hännänpäänä tuli oranssi jarruvaunu, jonka perätasanteella istui haalaripukuinen mies pihatuolissa lukemassa pokkaria ja sauhuttelemassa. Hän nosti katseen kirjastaan ja heilautti Timille kättään tervehdykseksi. Tim vastasi siihen.

Kaupunki sijaitsi kolmen kilometrin päässä tasoristeyksestä. Se oli kasvanut maantien numero 92 (joka nykyisin tunnettiin nimellä Main Street) ja kahden kadun kohtaamispaikkaan. DuPray näytti pääosin säästyneen niiltä valtakunnallisilta ketjumyymälöiltä, jotka olivat valloittaneet isommat taajamat; siellä oli Western Auton liike, mutta se oli lopetettu ja ikkunat oli saippuoitu valkoisiksi. Tim huomasi rautakaupan, ruokakaupan, kemikaalion ja apteekin, lyhyttavarakaupan jossa myytiin vähän kaikkea ja pari kauneushoitola. Siellä oli myös elokuvateatteri, jonka markiisissa luki MYDÄÄN TAI VUOKRATAAN, autotarvikeliike, jolla oli niinkin hieno nimi kuin DuPrayn Vauhtipuoti, ja Bevin ruokapaikka. Kirkkoja oli kolme – yksi oli metodistinen, kaksi oli tunnuksettomia, kaikki kolme herätyskirkkoja. Keskustan kauppojen edustan vinoissa parkkiruuduissa seisoivat vain parikymmentä henkilöautoa ja avolavaa. Jalkakäytävät olivat lähes autiot.

Kolmen kulmanvälin päässä, ohitettuaan vielä yhden kirkon, hän näki DuPrayn motellin. Sen takana, missä Main Street ilmeisesti palautui maantieksi 92, oli toinen tasoristeys, rautatieasema ja rivi auringossa kiiltäviä peltikattoja. Niiden takana kasvoi mäntymetsää. Kaiken kaikkiaan DuPray näytti Timistä kantriballadin kaupungilta, sellaisen nostalgisen kappaleen, joita Alan Jackson

ja George Strait lauloivat. Motellin kyltti oli vanha ja ruosteinen, mistä päätellen se saattoi olla yhtä suljettu kuin elokuvateatteri, mutta koska illansuu häämötti näköpiirissä ja tämä näytti olevan ainoa pään päälle tarjolla oleva katto, Tim suuntasi sinne.

Puolimatassa, DuPrayn kunnantalon ohitettuaan, Tim näki tiilirakennuksen, jonka seinillä kiipeili murattia. Siististi leikatulla nurmella oli kilpi, jossa julistettiin Fairleen piirikunnan seriffilaitoksen toimivan täällä. Tim ajatteli, että kunnan täytyi olla aika heikoissa kantimissa, jos tämä kaupunki oli sen keskus.

Edessä seisoivat kaksi poliisiautoa, toinen uudehko neliovinen, toinen iäkäs, kurainen 4Runner, jonka kojelaudalla oli majakka. Tim katsoi poliisiaseman ovelle – lähes tiedostamaton vilkaisu irtolaiselta, jolla oli paljon käteistä taskussaan – astui muutaman askeleen mutta kääntyi sitten takaisin katsomaan lähempää parioven viereen laitettuja ilmoituksia. Erityisesti yhtä niistä. Hän arveli lukeneensa väärin mutta halusi varmistaa.

Ei enää näinä päivinä, hän ajatteli. Ei voi olla.

Mutta olihan se. Siinä luki lyhyesti YÖKOLKUTTAJAN PAIKKA VAPAANA. TIEDUSTELUT SISÄLTÄ. Sen vieressä oli juliste, jossa luki TURHA LUULLA ETTÄ MARIHUANA ON LAILLISTA ETELÄ-CAROLINASSA.

Vau, hän ajatteli. Siinä vasta tuulahdus menneisyydestä.

Hän kääntyi motellin ruosteista kylttiä kohti ja pysähtyi taas miettimään työpaikkailmoitusta. Samassa toinen aseman ovi avautui ja ulos astui hontelo poliisi, joka painoi lippahattua punatukkaiseen päähänsä. Ilta-aurinko tuikahti hänen virkamerkistään. Hän katsoi Timin työkenkiä, pölyisiä farkkuja ja sinistä batistipaitaa. Hänen silmänsä viipyivät hetken Timin olalla riippuvassa putkikassissa ennen kuin siirtyivät tämän kasvoihin. ”Voinko auttaa?”

Sama mielijohde, joka oli saanut Timin nousemaan paikaltaan lentokoneessa, nykäisi häntä hihasta nytkin. ”Tuskinpa, mutta mistä sen tietää?”

Punapää oli konstaapeli Taggart Faraday. Hän saattoi Timin sisään vastaanottoon, mihin peräosan putka levitti tuttua kloorin ja ammoniakkin hajuaan; putkassa oli neljä selliä. Esiteltyään Timin keski-ikäiselle konstaapeli Veronica Gibsonille, joka oli päivystänyt iltapäivän radiopuhelinkeskuksessa, Faraday pyysi Timiä näyttämään ajokortin ja ainakin yhden muun henkilötodistuksen. Tim kaivoi ajokorttinsa lisäksi Sarasotan poliisilaitoksen henkkinsä yrittämättä salata sitä tosiasiaa, että se oli vanhentunut yhdeksän kuukautta sitten. Konstaapelien suhtautuminen muuttui silti hiukan heidän nähdessään sen.

”Ette asu Fairleen piirikunnassa”, Ronnie Gibson sanoi. Se ei ollut kysymys.

”En”, Tim vahvisti. ”En asu. Mutta voisin asua, jos saisin töitä yökolkuttajana.”

”Palkka ei ole kummoinen”, Faraday sanoi. ”Eikä asia sitä paitsi riipu minusta. Seriffi Ashworth se täällä pestaa ja antaa potkut.”

Ronnie Gibson sanoi: ”Edellinen yökolkuttaja jäi eläkkeelle ja muutti Georgiaan. Ed Whitlock. Hänellä on ALS-tauti eli Lou Gehrigin tauti. Mukava mies. Huono tuuri. Mutta hänellä on siellä sukua hoitamassa häntä.”

”Paska kun lentää, se osuu aina mukaviin ihmisiin”, Tag Faraday sanoi. ”Ronnie, annapas hänelle lomake.” Sitten hän sanoi Timille: ”Tämä on pieni pulju, herra Jamieson, seitsemän henkeä, joista kaksi on osa-aikaisia. Enempään ei veronmaksajilla ole varaa. Seriffi John on itse paraikaa partiossa. Jos hän ei palaa viiteen tai viimeistään puoli kuuteen mennessä, hän on mennyt kotiin syömään ja tulee vasta huomenna.”

”Jään tänne yöksi joka tapauksessa. Jos motelli on auki.”

”Jaa, eiköhän Norbertilla ole muutama huone vapaana”, Ronnie Gibson sanoi. Hän ja punapää vilkaisivat toisiaan ja naurahtivat.

”Arvaan, ettei se ole neljän tähden majapaikka.”

”En kommentoi”, Gibson sanoi, ”mutta teidän sijassanne katsoisin ennen maatamenoaa, ettei lakanoissa ole niitä pieniä punaisia

ötököitä. Miksi lähditte Sarasotan poliisista, herra Jamieson? Sanoisin, että olette liian nuori eläkkeelle.”

”Siitä asiasta keskustelen päällikkönne kanssa sikäli kuin hän suostuu haastattelemaan minua.”

Konstaapelit vilkaisivat jälleen toisiaan, nyt pitempään, ja sitten Tag Faraday sanoi: ”Ronnie, anna nyt miehelle se hakulomake. Oli mukava tavata. Tervetuloa DuPrayhin. Olkaa ihmisiksi, niin tulemme hyvin juttuun.” Sen sanottuaan hän lähti jättäen ihmisiksi olemisen määritelmän avoimeksi. Tim näki kalterein suojatusta ikkunasta 4Runnerin peruuttavan rakennuksen edestä ja lähtevän ajamaan DuPrayn lyhyttä Main Streetiä pitkin.

Lomake oli klipsillä kiinni kirjoituslupastassa. Tim istuutui yhteen vasemmanpuoleisen seinänvierustan kolmesta tuolista, laski laukunsa jalkojen väliin ja ryhtyi täyttämään lomaketta.

Yökolkuttaja, hän tuumi. Jo on aikoihin eletty.

6

Seriffi Ashworth – seriffi John useimmille asukkaille samoin kuin hänen alaisilleen, kuten Timille selvisi – oli isomahainen löntystelijä. Hänellä oli bassetin lerppuvat helluvaiset ja kosolti valkoista tukkaa. Univormun paidassa oli ketsuppitahra. Hän piti Glockia lonkkakotelossa ja rubiinisormusta toisessa pikkusormessa. Hän puhui vahvaa etelän murretta, hän käyttäytyi lupsakan ystävällisesti, mutta syvistä ihrakuopista kurkistavat silmät olivat älykkäät ja tiedonhaluiset. Hän oli kuin suoraan tyyppillisestä etelävaltio-elokuvasta, esimerkiksi *Lahjomattomasta seriffistä*, paitsi että hän oli musta. Ja jotain muutakin: seinällä presidentti Trumpin virallisen muotokuvan vieressä komeili kehystetty tutkintotodistus FBI:n kansallisesta akatemiasta Quanticosta. Sellaista paperia ei saanut muropakkauksista leikatuilla kupongeilla.

”Jassoo”, seriffi John sanoi ja kellahti takakenoon virkatuolissaan. ”Minulla on aika kortilla. Marcella tykkää kyttyrää, jos myöhästyn pöydästä. Paitsi tietysti jos on jonkin sortin kriisitilanne.”

”Ymmärrän.”

”Joten siirrytäänpäs suoraan makoisaan osaan. Miksi lähditte Sarasotan poliisista ja miksi olette täällä? Etelä-Carolinassa piisaa syrjäkyliä, ja DuPray on syrjäsempi kuin moni muu.”

Ashworth tuskin pirauttaisi tänä iltana Sarasotaan, mutta huomenna hän sen tekisi, joten oli turha kaunistella totuutta. Eikä Tim toki halunnutkaan. Jos hän ei pääsisi yökolkuttajaksi, hän jäisi yöksi DuPrayhin ja jatkaisi aamulla katkonaisesti etenevää matkaansa New Yorkiin, matkaa jonka hän nyt ymmärsi välttämättömäksi tauoksi Westfieldin ostoskeskuksessa Sarasotassa viime vuonna tapahtuneen selkkauksen jälkeen ja ennen kuin elämä varsinaisesti jatkuisi. Sitä paitsi rehellisyys maan peri, jos ei muuten niin siksi, että valheet yleensä kostautuivat, etenkin nykyaikana, jolloin melkein kaikki tieto oli näppäimistön ja nettiyhteyden päässä.

”Sain valita irtisanoutumisen ja irtisanomisen välillä. Valitsin edellisen. Kukaan ei ollut siitä hyvillään, kaikkein vähiten minä itse – viihdyin työssäni ja viihdyin Meksikonlahden rannikolla – mutta se oli paras ratkaisu. Tällä lailla saan pikkuisen rahaa – en läheskään täyttää eläkettä – mutta parempi vähän kuin ei mitään. Panen sen puoliksi eksän kanssa.”

”Syy? Ja lyhyesti, jotta minä pääsen syömään ennen kuin sapuska jäähtyy.”

”Ei tähän kauan mene. Viime marraskuussa eräänä päivänä vuoroni lopulla poikkesin Westfieldin ostoskeskukseen hakemaan kengät. Oli tarkoitus mennä häihin ja olin edelleen univormussa.”

”Okei.”

”Kun tulin kenkäkaupasta, luokseni juoksi nainen ja sanoi, että joku teini huitoi pyssyllä elokuvateatterin edessä. Niin menin sinne juoksujalkaa.”

”Vedittekö aseesi esiin?”

”En vetänyt, en vielä silloin. Pyssynheiluttaja oli noin neljätoistavuotias poika. Varmistin, ettei hän ollut humalassa eikä huumeissa. Hän oli kaatanut toisen pojan lattiaan ja potki tätä. Ja osoitti tätä aseella.”

”Kuulostaa samanlaiselta kuin se Clevelandin tapaus. Poliisi ampui mustan pojan, joka uhkaili ilmapistoolilla.”

”Se oli mielessä, kun lähestyin häntä, mutta Tamir Ricen ampunut poliisi vannoi luulleensa, että pojalla oli oikea ase. Olin aika varma, ettei näkemäni ase ollut oikea, mutta en voinut olla *täysin* varma. Ehkä tiedätte miksi.”

Seriffi John Ashworth näytti unohtaneen kotona odottavan aterian. ”Koska poika osoitti sillä lattialle kaatamaansa toista poikaa. Ei ole mitään järkeä osoittaa toista valepysyillä. Paitsi tietenkin jos lattialla oleva poika ei tiennyt, että se oli valepysy.”

”Syyllinen sanoi myöhemmin *heristäneensä* sitä toiseen poikaan päin eikä tähänneensä sillä. Ja sanoneensa ’Se on minun, pöljä, et sinä saa sitä ottaa.’ Minä en nähnyt niin. Minusta näytti siltä, että hän osoitti sillä. Huusin hänelle ja käskin pudottaa aseensa ja nostaa kädet ylös. Hän ei joko kuullut tai välittänyt huudostani. Hän jatkoi potkimista ja osoittamista. Tai heristämistä, jos hän niin teki. Joka tapauksessa minä vedin pistoolini kotelosta.” Tim piti tauon. ”Pojat olivat valkoisia, jos sillä on jotain merkitystä.”

”Ei ole minulle. Kaksi nuorta tappeli. Toinen oli lattialla ja toinen potki. Toisella oli ase, joka saattoi olla oikea tai olla olematta. Ammutteko te siis hänet? Älkää vain sanoko, että siinä kävi niin.”

”Ketään ei ammuttu. Mutta... tiedätte varmasti, miten ihmiset kerääntyvät katsomaan nyrkkitappelua mutta yleensä hajaantuvat, jos ase vedetään esiin.”

”Toki. Jos heillä on älliä päässä, he ottavat jalat alleen.”

”Niin tapahtui, paitsi että muutama jäi silti paikalle.”

”Ne jotka kuvasivat puhelimillaan.”

Tim nyökkäsi. ”Neljä tai viisi, jotka halusivat Spielbergiksi. Osoitin pistoolillani kattoon ja ammuin varoituslaukauksen. Se saattoi olla vikatikki, mutta sillä hetkellä se tuntui oikealta ratkaisulta. Ainoalta ratkaisulta. Ostoskeskuksen siinä osassa on riippuvälisimia. Luoti osui yhteen ja se putosi suoraan erään pallistelijän päähän. Asetta pidellyt poika heitti aseensa lattialle, ja heti sen osuttua lattiaan tiesin, ettei se ollut oikea, koska se kimposi. Ilmeni, että se oli .45-automaattiaseen näköinen vesipistooli. Lattialla maanneella pot-

kitulla pojalla oli hiukan mustelmia ja haavoja, ei mitään niin pahan näköistä, että hän olisi tarvinnut tikkejä, mutta sivullinen oli tajuton ja pysyi tajuttomana kolme tuntia. Aivotärähdys. Asianajajansa mukaan hän kärsii muistinmenetyksestä ja hirveistä päänsäryistä.”

”Vaatiiko poliisilaitokselta korvausta?”

”Kyllä. Asiaa vatvotaan aikansa, mutta kyllä hän jotain saa.”

Seriffi John mietti. ”Jos hän jäi paikalle kuvaamaan tilannetta, hänelle ei välttämättä heru paljoakaan, vaikka päätä kuinka särkisi. Saitte varmaankin laitokselta syytöksen asean harkitsemattomasta laukaamisesta.”

Niin oli käynyt, ja olisi hienoa, Tim ajatteli, jos voisimme jättää asian siihen. Mutta he eivät voineet. Seriffi John näytti Boss Hoggin afroamerikkalaiselta versiolta tv-sarjassa *The Dukes of Hazzard*, mutta tyhmä hän ei ollut. Hän suhtautui selvästikin myötätuntoisesti Timin tilanteeseen – melkein kaikki poliisit suhtautuisivat – mutta hän tarkistaisi taustat. Oli parempi, että hän kuuli lopunkin Timiltä itseltään.

”Ennen kenkäkauppaa olin käynyt Beachcombersissa juomassa pari lasillista. Poikaa pidättämään tulleet konstaapelit haistoivat alkoholin ja puhalluttivat minut. Puhalsin nolla pilkku kuusi promillea, mikä on alle lakisääteisen rajan mutta ei näyttänyt hyvältä ottaen huomioon, että olin juuri laukaissut pistoolini ja yksi mies oli sen seurauksena joutunut sairaalaan.”

”Oletteko muutenkin ryyppymiehiä, Jamieson?”

”Avioeron jälkeen join aika lailla puolisen vuotta, mutta siitä on kaksi vuotta. En ryyppää enää.” Mutta niinhän minä tietenkin sanoisin, hän ajatteli.

”Jassoo, jassoo. Kerrataanpas hiukan, ymmärsinkö oikein.” Seriffi nosti paksua etusormeaan. ”Ette ollut virantoimituksessa, joten jos teillä ei olisi ollut univormua päällä, se nainen ei olisi juossut pyytämään teitä avuksi.”

”Luultavasti ei, mutta minä olisin kuullut hälinää ja mennyt silti katsomaan. Poliisi ei ole koskaan oikeasti vapaalla. Kuten varmasti tiedätte.”

”Juu, juu, mutta olisiko teillä ollut pistooli mukana?”

”Ei, se olisi ollut lukittuna autossa.”

Ashworth nosti toisen sormen pystyyn tuolle seikalle ja lisäsi kolmannen. ”Pojalla oli todennäköisesti leikkipyssy, mutta se olisi voinut olla oikea. Ette voinut tietää varmasti suuntaan tai toiseen.”

”En niin.”

Nyt nousi neljäs sormi. ”Varoituslaukauksenne osui valaisimeen, joka irtosi katosta ja kaiken lisäksi putosi viattoman sivullisen päälle. Sikäli kuin puhelimella filmaavaa kusipäätä voi sanoa viattomaksi sivulliseksi.”

Tim nyökkäsi.

Seriffin peukalo oikeni. ”Ja ennen tätä tilannetta te satuitte nauttimaan kaksi alkoholijuomaa.”

”Kyllä. Univormussa.”

”Huono homma, huono homma... kuinka sitä nykyään sano- taankaan... *optisessa* mielessä, mutta sanoisin silti, että teillä kävi mielettömän huono tuuri.” Seriffi John rummutti sormillaan pöydänreunaa. Pikkurillin rubiinisorumus tahditti rummutusta hiljaisilla kopahduksilla. ”Tarinanne kuulostaa liian pöyristyttävältä ollakseen muuta kuin tosi, mutta taidan silti soittaa edelliseen työpaikkaanne ja tarkistaa sen itse. Jos en muun takia niin kuul- lakseni tarinan toistamiseen ja äimistelläkseni sitä uudemman kerran.”

Tim hymyili. ”Raportoin Bernadette DiPinolle. Hän on Sarasotan poliisipäällikkö. Ja teidän kannattaa mennä kotiin syömään ennen kuin rouva pillastuu.”

”Juu, juu, jättäkää Marcy minun murheekseni.” Seriffi kumartui mahansa yli. Hänen silmänsä olivat entistä kirkkaammat. ”Jos pu- halluttaisin teidät nyt, herra Jamieson, millainen olisi lukema?”

”Kokeilkaa niin nähdään.”

”No jaa, tokko minun tarvitsee.” Hän nojasi takakenoon; tuoli päästi taas pitkämielisen valituksen. ”Miksi haluaisitte yökolkut- tajan pestin tällaisessa tuppukylässä? Siitä maksetaan vain satanen viikossa, ja vaikkei täällä sunnuntaista torstaihin juurikaan rähi- nöidä, perjantai- ja lauantai-iltaisin voi olla levotonta. Strippiklubi

Penleyllä suljettiin viime vuonna, mutta lähistöllä on useita räkälöitä ja soittoruokaloita.”

”Isoisäni oli yökolkuttajana Minnesotan Hibbingissä. Bob Dylain kotikaupungissa, jos tiedätte? Hän oli jäänyt eläkkeelle osavaltion poliisista. Juuri hänen takiaan halusin pienestä pitäen ryhtyä isona poliisiksi. Näin tuon ilmoituksen ja ajattelin...” Tim kohautti olkapäitään. Mitä hän oli varsinaisesti ajatellut? Aika lailla samaa kuin ottaessaan työn kierrätyslaitoksesta. Ei oikeastaan juuri mitään. Hänen mielessään kävi, että hän saattoi olla ainakin henkisesti puun ja kuoren välissä.

”Seuraatte isoisänne jälkiä, vai sillä viisiin.” Seriffi John risti kädet muhkealle pötsilleen ja tuijotti Timiä – noilla sirkeillä, tiedonhaluisilla silmillä, jotka kurkistelivat ihrapويمujen välistä. ”Katsotte olevanne evp., niinkö? Etsitte jotain ajankulua? Ettekö te ole mielestänne himpun nuorenpuoleinen sellaiseen?”

”Jäin eläkkeelle poliisivoimista, pitää paikkansa. Se työ on ohi. Eräs ystävä sanoi voivansa järjestää minulle New Yorkissa paikan vartiointipuolelta, ja kaipasin maisemavaihdosta. Ehkä minun ei tarvitse mennä sen perässä New Yorkiin asti.” Oikeastaan hän arveli kaipaavansa mielenmuutosta. Yökolkuttajan homma ei välttämättä tepsisi, mutta toisaalta voisi tepsyäkin.

”Sanoitte eronneenne.”

”Kyllä.”

”Lapsia?”

”Ei. Hän halusi niitä, minä en. En tuntenut olevani valmis.”

Seriffi John katsoi Timin hakemusta. ”Tässä lukee, että olette neljäkymmentäneljä. Useimmissa tapauksissa – todennäköisesti ei kuitenkaan kaikissa – jos mies ei ole siihen mennessä valmis...”

Hän vaikenä odottaen harjaantuneeseen poliisityyliin Timin täyttävän hiljaisuuden. Tim ei täyttänyt.

”Saatatte ennen pitkää lähteä New Yorkiin, herra Jamieson, mutta juuri nyt te olette tuuliajolla. Osunko oikeaan?”

Tim mietti asiaa ja oli samaa mieltä, että seriffi oli osunut oikeaan.

”Jos otan teidät töihin, mistä tiedän, ettette parin viikon tai kuukauden päästä saa päähänne nostaa kytkintä? DuPray ei ole maail-

EI AAVEITA, KAMMOTUKSIA, HIRVIÖITÄ TAI MÖRKÖJÄ. VAIN LAITOS METSÄN LAIDASSA. JA LAITOS TÄYNNÄ PAHINTA PAHAA. MEIDÄN KALTAISIAMME IHMISIÄ.

”Kingin kyky luoda maailman parasta kauhua ei ole koskaan ollut hänen kirjojensa tärkein anti. Vankkumattoman suosion taustalla on hänen taitonsa luoda moniulotteisia, uskottavia henkilöihahmoja. Yhteiskunnallisten kriisien kuvaamisessa viime aikoina kunnostautunut King ei epäröi kysyä tässäkin kirjassa sitä kaikkein tärkeintä kysymystä: mitä meistä on oikein tullut?”

- THE WASHINGTON POST

”Järkyttävän optimistinen ”

- THE A. V. CLUB

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-1098-8